

УДК 351.863

Мойсеєнко І.П.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ КРИЗИ

У статті аналізуються чинники формування економічної безпеки держави в умовах економічної нестабільності. Обґрунтовується необхідність розробки стратегії економічної безпеки на основі концепції сталого розвитку, використання політики інноваційного транскордонного розвитку та антикризових регуляторів.

Ключові слова: *економічна безпека держави, чинники формування економічної безпеки, загрози, стратегія безпеки, сталий розвиток.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах полікритеріальність економічного розвитку обумовлює і множинність форм існування, коли кризи, загрози, катастрофи стають нормою суспільно-економічного розвитку. В такій ситуації актуальним стає завдання передбачення цих неминучих негативів розвитку, розробки заходів їхнього пом'якшення та забезпечення економічної безпеки держави в умовах економічної нестабільності.

Особливої гостроти набуває актуальність теоретичних досліджень економічної безпеки та розробок прикладних інструментів її забезпечення для економік, які потребують проведення революційних за сутністю, глибоких та масштабністю трансформацій соціально-економічної системи і суспільного ладу в історично короткий відрізок часу. Необхідність таких досліджень визначається:

- потребою держави в науково-методичному забезпеченні процесу вирішення проблем щодо гарантування економічної безпеки держави та трансформації економіки на засадах концепції сталого розвитку;
- нерівномірністю соціально-економічного розвитку регіонів, що викликане нерівномірним розподілом факторів виробництва;
- потребами узгодження соціальної, економічної і екологічної складових розвитку країни.

Негативні тенденції, що склалися у виробничій та інноваційній сфері (старіння основних фондів і технологічного оснащення, втрата кваліфікованих кадрів, падіння показників інноваційної діяльності тощо), можуть призвести в найближчі роки до нової системної кризи вітчизняної економіки. Тому енергійний перехід на інноваційну модель сталого розвитку – об'єктивно єдиний шанс уникнути такої кризи й досягти позитивних для всього суспільства результатів[1].

Зазначене є важливим для сталого інноваційного зростання національної економіки в умовах глобалізації, зростання попиту на обмежені ресурси та

необхідності формування нової стратегії економічної безпеки. Концепція сталого та гармонійного розвитку регіонів України повинна розглядатись як основа економічної безпеки держави та одна з основних парадигм сучасного управління суспільним розвитком [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основними особливостями наукових досліджень з економічної безпеки є врахування таких характерних рис країни: вигідне транзитне геополітичне розміщення; достатньо високий науково-освітній потенціал; виробничі можливості промисловості (насамперед видобувної і переробної сфер); потенційні можливості агропромислового комплексу тощо.

Проблеми формування науково-методичного інструментарію економічної безпеки України визначаються наступними чинниками:

а) усі види діяльності щодо економічної безпеки суспільства мають багатодисциплінарний взаємопов'язаний характер, тому створення системи безпеки передбачає тісну інтеграцію різноманітних наук в загальній теорії безпеки;

б) випадковий характер (стохастичність) і невизначеність (ентропійність) соціально-економічних процесів породжують необхідність використання відповідного інструментарію вимірювання їх впливу на процеси життєдіяльності суб'єктів економіки (теорії конфліктів і катастроф, теорії компромісів і ризиків, тощо).

Виникнення проблем безпеки викликане загрозами суб'єктивно-функціонального порядку, які обумовлені:

– прорахунками регулювання (помилки, стратегії реформування, наявність масштабної корупції, криміналізації середовища, тіньової економіки тощо);

– відсутністю національного консенсусу щодо національної ідеї, а відповідно національної моделі соціально-економічного розвитку;

– чітко окреслених національних інтересів та стратегії національної безпеки в сфері економіки;

– високим рівнем політичної та економічної нестабільності;

– відсутності активного громадянського суспільства, надмірних патерналістських настроїв і пасивності громадян.

Наслідком є формування структурно деформованої і незбалансованої соціально-економічної системи держави з істотним посиленням стратегічних загроз економічній та національній безпеці, теоретичні та прикладні аспекти яких потребують дослідження. Для сучасної економіки характерними є катастрофи і ризику, природа яких набуває все більш інституційного характеру, масштаби яких зростають внаслідок зростання трансакцій на світових фінансових ринках і перетворюються на загрози для реальної економіки в масштабах цілих країн, про що свідчить досвід Мексики, Бразилії, Аргентини, а в XXI ст. – і Японії та США [3].

Економічна безпека як складне соціальне явище є об'єктом комплексного наукового дослідження. Представники різних сфер науки вивчають проблему економічної безпеки з урахуванням своєї специфіки в інтересах вирішення спеціальних завдань. Зокрема, політологів в економічній безпеці цікавить

результат економічної політики різних суб'єктів діяльності і відносин; юристів – правові норми і гарантії забезпечення економічної безпеки, легітимність діяльності відповідних структур; соціологи головну увагу приділяють дослідженню громадської думки, динаміці її змін залежно від різноманітних чинників – загроз, небезпек економічним інтересам держави, громадян; економісти прагнуть до вивчення економічних відносин та економічної діяльності під кутом зору забезпечення безпеки, для чого необхідна розвинута економічна інфраструктура, кваліфікована робоча сила, інтегрованість національної економіки в систему світових господарських зв'язків тощо [4].

Особливості формування економічної безпеки в умовах економічної нестабільності передбачають врахування таких об'єктивних чинників:

- безпека має трактуватися в контексті економічного забезпечення національної безпеки країни, а не як локалізований сегмент проблеми захисту державних інтересів;

- класичний розподіл загроз безпеки передбачає внутрішні і зовнішні загрози з пріоритетом внутрішніх інтересів [3];

- для виявлення критичних параметрів розвитку економіки та використання кількісних орієнтирів прийняття державних рішень необхідним інструментарієм є визначення порогових значень індикаторів безпеки та впливу світової фінансової кризи на економіку України [5];

- необхідність моделювання параметрів безпеки на основі інтелектуальних технологій з урахуванням глобалізаційних чинників формування національної безпеки [6];

- визначення інноваційних та інтелектуальних чинників економічної безпеки в умовах техноглобалізму [7];

- національні інтереси безпеки у сфері економіки мають відображатися при складанні стратегії розвитку, регіональних та державних програм її реалізації [8,9].

Метою статті є обґрунтування необхідності розробки стратегії економічної безпеки України на основі концепції сталого розвитку. Формування стратегії економічної безпеки необхідно розглядати як процес розбудови держави на основі гармонізації соціальної, економічної та екологічної складової сталого інноваційного розвитку регіонів.

Виклад основного матеріалу. Необхідно дослідити проблематику розробки власної української моделі активної стратегії забезпечення економічної безпеки держави, суспільства, особистості, суб'єктів господарювання. Створення стратегії економічної безпеки передбачає відображення таких її елементів:

- визначення суб'єктів та об'єктів економічної безпеки на основі інноваційного сталого розвитку регіонів;

- виявлення і прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз життєво важливим інтересам об'єктів безпеки;

- встановлення інструментів для об'єктивної діагностики рівня безпеки та вироблення стратегії безпеки;

- здійснення комплексу оперативних і довгострокових антикризових заходів щодо попередження і нейтралізації загроз.

Ступінь гармонізації сталого розвитку відображає баланс між економічним, екологічним та соціально-інституційним вимірами. Ступінь безпеки – рівень впливу джерела загрози на відповідний пріоритет. Інтегрована оцінка розвитку регіонів України відображається з допомогою індексу сталого розвитку, як це показано на рисунку та в таблиці 1.

Компаративний аналіз регіонів, здійснений за такими інтегральними показниками, як індекс сталого розвитку та індекс гармонізації, дозволяє визначити слабкі та сильні сторони сучасної вітчизняної регіональної політики, а також визначити пріоритетні напрями їх розвитку. Проведене комплексне дослідження сталого розвитку регіонів України релевантно відтворює результати економічної, соціальної та екологічної політики центральних та місцевих органів державної влади [10].

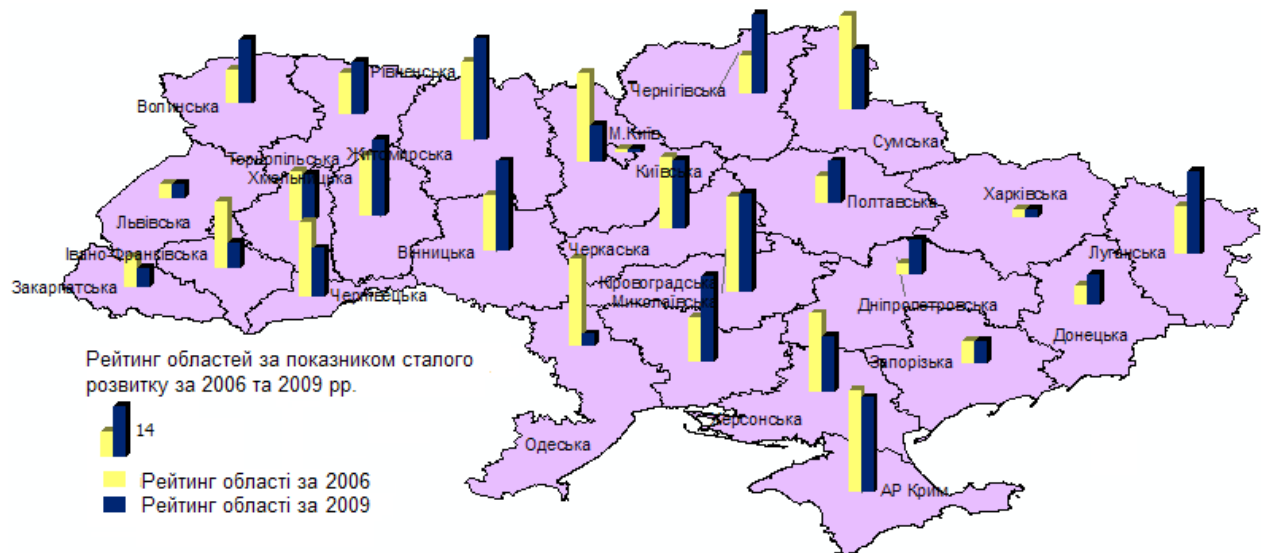

Рис. 1. Рейтинг областей України за показниками сталого розвитку

Однак сучасна ситуація в Україні характеризується тим, що ідеї сталого розвитку не отримали практичної розробки та відповідної політичної, фінансової і ресурсної підтримки. Результати дослідження рівня розвитку регіонів визначають необхідність диференційованого підходу до політики розвитку регіонів та розробки єдиної державної стратегії безпеки, заснованої на концептуальних принципах сталого розвитку та даних геоінформатики.

В умовах необхідності виходу з кризи реалізація стратегії економічної безпеки передбачає раціональне використання:

- високих технологій господарювання, зорієнтованих на максимальну результативність в мінімально стислі терміни для задоволення інтересів суспільства;

- інституціональних амортизаторів ризику (посилення валютного контролю, запобігання вивозу капіталів із країни, скорочення тіншового обороту тощо) з допомогою інструментів економічної політики;

Таблиця 1.

Порівняння сталого розвитку регіонів

Регіон	Волинська область	Львівська область	Івано-Франківська область	Закарпатська область
Населення (тис.)	1038	2568	1385	1244
Валовий регіональний продукт (грн на особу)	7397	8351	8157	6576
Територія (км ²)	20.1	21.8	13.9	12.8
Індекс сталого розвитку	0.756	0.808	0.797	0.800
Індекс екологічного виміру	0.578	0.527	0.524	0.549
Індекс економічного виміру	0.190	0.313	0.194	0.205
Індекс соціально-інституціонального виміру	0.449	0.527	0.568	0.545
Ступінь гармонізації	0.603	0.772	0.611	0.627
Базові потреби	0.179	0.336	0.210	0.151
Підприємницька діяльність	0.289	0.415	0.305	0.381
Інноваційно-інвестиційні можливості	0.034	0.134	0.067	0.037
Ринок праці	0.257	0.368	0.194	0.252
Екологічні системи	0.643	0.456	0.476	0.484
Екологічне навантаження	0.569	0.543	0.535	0.564
Регіональне екологічне керування	0.537	0.522	0.485	0.567
Суспільство, засноване на знаннях	0.364	0.537	0.450	0.354
Розвиток людського потенціалу	0.392	0.468	0.449	0.452
Інституціональний розвиток	0.651	0.597	0.770	0.769
Якість життя	0.387	0.507	0.604	0.603

Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку.

- державного регулювання економічних процесів має бути спрямоване на забезпечення інноваційного сталого розвитку регіонів, максимальне використання потенціалу їх ресурсів для забезпечення національних та державних інтересів;

- інституційного забезпечення сприяння підвищення ділової активності суб'єктів господарювання (інститути прав власності, контрактного права, конкурентного порядку тощо);

- сприятливих умов для впровадження перспективних інноваційних проектів та формування інформаційно-інноваційного середовища розвитку економіки знань.

Формування відповідного ділового середовища є наріжним каменем для здійснення завдань посткризового розвитку та формування економічної безпеки в країнах Східної Європи. Багато елементів щодо формування системи економічної безпеки країни пов'язані зі стабільним діловим середовищем. Наприклад, за даними євростатистики ефективні й передбачувані державні інститути, кваліфіковані кадри, якісна інфраструктура й доступ до фінансування, безпосередньо пов'язані з економічним ростом [11]. Однак, як свідчать дані рисунку та таблиці 1, параметри економіки знань та розвитку

людського потенціалу є невисокі і потребують розробки та впровадження відповідних заходів регіонального рівня щодо їх розвитку [12].

Стабільність бізнес-середовища відіграє особливу роль у ресурсозалежних країнах, тому що саме вона підтримує розвиток і ріст підприємств із нересурсних секторів і тим самим сприяє диверсифікованості економіки й довгостроковому росту. Незважаючи на досягнутий останнім часом прогрес, Україна займає низьке місце серед інших країн у глобальних обстеженнях ділового клімату й систем управління та конкурентоспроможності (таблиця 2). Серйозні перешкоди зберігаються в галузі антимонопольної політики, процедурах створення нових підприємств і банкрутства, а стандарти управління підприємницькою діяльністю дотепер слабо пророблені.

Таблиця 2.

**Результати вимірювання індексу глобальної конкурентоспроможності
(з 139 країн світу)**

Фактори дослідження	Складові індексу глобальної конкурентоспромо жності Рейтинг України 2010-2011	Рейтинг України 2009-2010	Зміна позиції України у порівнянні з минулим роком
Інститути	134↓	120	-14
Інфраструктура	68	78	+10
Макроекономічна стабільність	132↓	106	-26
Охорона здоров'я та початкова освіта	66	68	+2
Вища та професійна освіта	46	46	0
Ефективність товарних ринків	129↓	109	-20
Ефективність ринку праці	54↓	49	-5
Розвиненість фінансового ринку	119↓	106	-13
Технологічна готовність	83↓	80	-3
Обсяг ринку	38↓	29	-9
Конкурентоспроможність бізнесу	100↓	91	-9
Інновативність	63↓	62	-1

За матеріалами сайту <http://ec.europa.eu/documents/index>

Головним завданням підвищення сучасного рівня міжнародної конкурентоспроможності нашої держави стає забезпечення прискореного розвитку, передусім, у низці профільних науково- і техноємких галузей (аерокосмічна, виробництво нових матеріалів, окремі виробництва у фармацевтичній, електронній та електротехнічній промисловості), здатних ефективно конкурувати на міжнародних ринках і стати основою високотехнологічного зростання (наприклад, сьогодні частка високотехнологічної продукції в українському експорті промислових товарів складає лише 5%, тоді як світовий середньостатистичний рівень становить 21%). Це демонструє нагальну необхідність удосконалення державної системи підтримки й стимулювання розвитку експортного потенціалу країни, яка повинна враховувати накопичений міжнародний досвід і бути орієнтованою на

здешевлення доступу до ресурсів розвитку, забезпечення сучасної інфраструктури, що базується на новітніх інформаційних технологіях формування бізнес-середовища, сприятливого для посилення експортної експансії національних виробників.

Сучасна економіка України знаходиться під значним впливом держави, що здатна суттєво змінювати хід економічного циклу, характер економічної динаміки, глибину і частоту криз, тривалість фаз циклу і співвідношення між ними. За активного впливу держави видозмінюється самий механізм циклічного руху. Завдяки державному регулюванню пом'якшуються циклічні коливання. Державна політика регулювання кризових ситуацій полягає в мінімізації економічного й соціального збитку, викликаного дією світової і національної економічних криз та реалізації стратегії економічної безпеки держави.

Конкретні цілі регіональних програм гарантування економічної безпеки в умовах техноглобалізму та розвитку економіки знань визначаються на основі:

- створення або вдосконалювання освітнього потенціалу, тобто організація навчальних закладів і різного роду курсів, що забезпечують підготовку й перепідготовку кваліфікованих технічних фахівців середньої ланки, підвищення якості навчання в школах, введення в шкільні програми спеціальних курсів професійного навчання;

- зміцнення наукового потенціалу, створення нових і розширення існуючих вузів і інших дослідницьких центрів, зміцнення зв'язків з великими науковими центрами країни в інших регіонах;

- сприяння розвитку всіх форм підприємницької діяльності, особливо в наукомістких галузях виробництва, як шляхом створення нових фірм, так і шляхом залучення підприємств із інших областей країни й з-за кордону;

- створення сучасної інфраструктури, що забезпечує виробничу й побутову сферу послуг, комунікацій, житлових умов, екологічну безпеку, високу якість життя;

- стимулювання інноваційної діяльності та участі у різних формах організації науково-технічної кооперації.

Розвиток *концепції національних і міжнародних стратегічних технологічних альянсів*, які розглядаються як така форма організації науково-технічної кооперації між промисловими компаніями різних країн, при якій всі партнери, що беруть участь, відповідають наступним основним вимогам: 1) вносять свій внесок в одержання нових наукових і технологічних знань у рамках обраної для співробітництва області або здійснюють обмін уже наявними в них технологіями; 2) розділяють між собою всі вигоди від подібного співробітництва й користуються правом контролю за його здійсненням; 3) зберігають при цьому свою повну самостійність і незалежність, одержуючи від партнерів у стратегічних технологічних альянсах тільки те, у чому відчувають потребу. На доконкурентних стадіях спільного освоєння нових продуктів або технологій переважають альянси, націлені на проведення науково-дослідних робіт. На більш пізніх конкурентних стадіях можливі також виробничі й маркетингові альянси [13].

Невизначеність функціонування соціально-економічних систем пов'язана з дією таких чинників: виникненням якісно нових елементів у зовнішньому та внутрішньому середовищах; появою нових якісних та кількісних характеристик наявних елементів системи; виникненням нових елементів та взаємодій між ними на основі інноваційних процесів.

Чинниками формування невизначеності у загальному випадку є такі напрямки змін:

- зміни внутрішньої структури об'єкта внаслідок його внутрішнього розвитку;
- зміни елементів зовнішнього середовища;
- поява принципово нових об'єктів взаємин (ринки, сегменти, споживачі, постачальники тощо);
- зміни складу та структури зовнішнього середовища;
- зміни взаємовідносин учасників ринку та ін. [14].

Таким чином, соціально-економічні системи своїми діями щодо функціонування та розвитку, а також впровадженням інновацій у всіх сферах діяльності породжують умови невизначеності об'єктивно та неминуче. Умови невизначеності характеризуються просторово-часовими та інформаційно-енергетичними характеристиками.

З погляду теорії систем головними принципами підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем в умовах невизначеності є такі:

- зміна методології аналізу середовища та механізмів вияву нових причинно-наслідкових зв'язків;
- підвищення рівня аналітичного інструментарію з використанням нових методів та технологій обробки інформації та формування нових знань [15];
- підвищення гнучкості системи за рахунок складу елементів та їх структури для якісного переходу з одного стану в інший (наявність адаптаційних механізмів тощо).

Головний критерій економічної безпеки за ефективного використання описаних принципів полягає у формуванні та розвитку потенціалу соціально-економічної системи. Дослідження взаємозв'язку антикризових заходів, проведених на макрорівні, дозволяє сформулювати наступні рекомендації з удосконалення механізму антикризового регулювання в умовах світової економічної кризи на базі стратегії економічної безпеки та розвитку України, що орієнтована на запобігання згубної дії та забезпечення стабільного зростання економіки та підвищення добробуту населення, і повинна містити наступні пріоритети:

- удосконалення податкової системи: застосування податкових стимулів до інноваційних і високотехнологічних підприємств;
- підвищення інноваційної та інвестиційної активності;
- перехід до стандартів розвинених країн у сфері бюджетної політики;
- підвищення ефективності антимонопольної політики, створення здорового конкурентного середовища;
- забезпечення охорони інтелектуальної власності за світовими стандартами;

- розробка, впровадження й підтримка нових освітніх програм із підготовки менеджерів із безпеки, що включає збагачення теорії безпеки на основі узагальнення наявного практичного досвіду роботи менеджерів цієї категорії; побудова навчальних програм для їх підготовки;

- розробка регіональних програм економічної безпеки на основі використання інтелектуального потенціалу та підприємницького потенціалу території.

Заходи антикризового характеру на макрорівні стосуються:

- формування попиту та стимулювання збуту вітчизняної продукції;
- створення цілісної системи заходів щодо розв'язання завдань форсованого розширення експортної діяльності для взаємовигідного співробітництва у виробничій кооперації, науковій та інформаційній діяльності;
- забезпечення постійного моніторингу державної політики з боку партій та громадських об'єднань підприємців, а також прозорості державного регулювання сприятиме підвищенню ефективності державної політики;
- реалізації потенційних конкурентних переваг через стимулювання інвестиційно орієнтованого та інноваційного розвитку;
- відбудови внутрішнього ринку України як важливого чинника детінізації та декриміналізації економіки.

Висновки. Таким чином, розробка української моделі економічної безпеки актуалізує проблематику осмислення її системних, структурних, функціональних властивостей та ієрархічних характеристик інноваційного сталого розвитку. Формування стратегії економічної безпеки обумовлює гостроту потреби у розробці методології та методів прогнозування загроз і ризиків, а також обґрунтування необхідних управлінських заходів і ресурсів для їх нейтралізації.

До внутрішньосистемних загроз відносять: депопуляція населення, майнове розшарування, вичерпання ресурсів, техногенне навантаження тощо; до зовнішньосистемних – посилення ентропійності розвитку в процесі інтеграції до глобального господарства, послаблення економічного суверенітету та національної конкурентоспроможності тощо. Зростання ентропійності глобального розвитку, неефективність систем багатостороннього регулювання світового господарства в сенсі врахування інтересів всіх країн-учасників зумовлює посилення ролі національної антикризової державної політики в нейтралізації загроз економічній безпеці. Питання економічного розвитку та економічної безпеки мають бути головними при визначенні політики в сучасних економічних умовах. Це вимагає від політиків формулювання нової економічної політики та інституційних реформ. Звіт ВЕФ “Про глобальну конкурентоспроможність” та дані євростатистики при цьому можуть стати інструментами, за допомогою якого можливо оцінити потенціал національних економік, визначити ключові фактори економічного зростання. Для країн, які перебувають в зоні системної кризи, як Україна, оптимальна модель забезпечення економічної безпеки передбачає поєднання потенціалу регіональних ресурсів з дозованим економічним ризиком у тих сферах господарювання, де можливо отримати максимальну поточну ефективність,

активізація інституцій, які спроможні зменшити фактор невизначеності, скоротити ризики і загрози економічної безпеки в бізнесі і державному управлінні.

Криза може надати довгостроковий вплив на потенціал зростання та економічної безпеки. Середньостроковий потенціал зростання для Європи згідно з прогнозами залишається низьким і становить близько 1,5 % до 2020 року. Враховуючи циклічний характер, відновлення не може забезпечити імпульс для провідних країн Європи повернутися до докризової економічної ситуації. Щоб уникнути стагнації, нестійкої тенденції боргів, накопичених диспропорцій та забезпечення конкурентоспроможності економік, Європа повинна прискорити консолідацію державних фінансів, реформи фінансового сектора і перейти до структурних реформ.

Список використаних джерел

1. Шипулін В. Основні принципи геоінформаційних систем / В. Шипулін. – Харків: ХНАМГ. – 2010. – 313 с.
2. Петровська О.С. Сучасна модель економічного розвитку національної економіки / О.С. Петровська // Економічна теорія. – 2008. – № 1. – С. 30-40.
3. Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку (СЦД-Україна) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: wdc.org.ua/uk.
4. Власюк О. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку / О.Власюк. – Київ. – 2008. – 48 с.
5. Економічна безпека. За загал. ред. З. Варналія. – К.: Знання. – 2009. – 647 с.
6. Бобров Є.А. Аналіз причин виникнення світової фінансової кризи та її вплив на економіку України / Є.А. Бобров // Фінанси України. – 2008. – № 12. – С. 33-43.
7. Галушко О. Моделювання макроекономічних процесів на основі інтелектуальних технологій / О. Галушко, О. Кісельова, С. Дзюба // Вісник економічної науки України. – 2007. – №2. – С.25-33.
8. Глобалізація і безпека розвитку. За заг. ред. О.Білоруса. – К.: КНЕУ. – 2001. – 733 с.
9. Рєзнікова Н. Інноваційна модель розвитку національної економіки: оцінка стартових можливостей та засобів реалізації [Електронний ресурс]. / Н. Рєзнікова. – Режим доступу: www.academia.org.ua.
10. Аналіз сталого розвитку глобальний і регіональний контекст, Ч.2 Україна в індикаторах сталого розвитку За ред. М. Згуровського. – К.: НТУУ «КПІ». – 2010. – 356 с.
11. General report on the Activities of the European Union / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/documents/index>.
12. Шевчук В. Формування інноваційної моделі сталого розвитку України в посткризовий період / В. Шевчук // Економічний часопис XXI. – 2010. – №2. – С. 6-8.
13. Дагаєв А. Новые модели экономического роста с эндогенным технологическим прогрессом / А. Дагаєв // Мировая экономика и международные отношения. – 2001. – № 6. – С. 40-51.

14. Ткаченко В. Умовия неопределенности в управленіи сложными социально-экономическими системами / В. Ткаченко, С. Чимшит // Вісник економічної науки України. – 2006. – № 2. – С. 154-160.
15. Жаліло Я. Динаміка зростання та ризику нестабільності економіки України в 2008р. / За заг ред. В. Вороніна. – К.: НІС. – 2008. – 108 с.

Подано до редакції 26 квітня 2011 року

Мойсеєнко І.П.

Особенности формирования экономической безопасности Украины в условиях кризиса

В статье анализируются факторы формирования экономической безопасности государства в условиях экономической нестабильности. Обосновывается необходимость разработки стратегии экономической безопасности на основе концепции устойчивого развития, использования политики инновационного трансграничного развития и антикризисных регуляторов.

Ключевые слова: *экономическая безопасность государства, факторы формирования экономической безопасности, угрозы, стратегия безопасности, устойчивое развитие.*

Moysenko I.P.

Features of forming of Ukraine's economic security in the conditions of crisis

In the article the specialties of national security forming and the strategy of economic security in the economic instability realization is offered. The state policy of crises situation involve realization the strategy of economic security of the state using means of anticrises character, mechanism of anticrises regulation and regional program.

Keywords: *economic security of the state, factors of forming of economic security, threat, strategy of safety, steady development.*

Мойсеєнко Ірина Павлівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ.